

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ
УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОЛІМПІЙСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ІМЕНІ ІВАНА ПІДДУБНОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ»

СХВАЛЕНО

на засіданні циклової комісії, циклу
дисциплін, що формують спеціальні
компетентності
від 27 серпня 2025 року
протокол №1
Голова Циклової комісії

_____М.А.ЗОСИНА

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Методичної ради
від 28 серпня 2025 року
протокол №1
Голова Методичної ради

_____ А.І. ДИМУЦЬКА
28 серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НД ВЗ 5 **ДОЛІКАРСЬКА МЕДИЧНА
ДОПОМОГА**

Спеціальність: А7 ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ
Освітньо-професійна програма ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ
Освітньо-професійний ступінь ФАХОВИЙ МОЛОДШИЙ БАКАЛАВР

Розробник
ЧЕПУРНА НАТАЛЯ ОЛЕКСАНДРІВНА,
Спеціаліст вищої категорії
викладач-методист

Київ

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Спеціальність, освітньо-професійний ступінь, кваліфікація	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів - 3	Спеціальність : 017 «Фізична культура і спорт»	Вибіркова
Загальна кількість годин - 90	Освітньо-професійний ступінь: «Фаховий молодший бакалавр»	Рік підготовки: 2 Семестр: 4
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 4 Самостійної роботи студента – 2	Кваліфікація: «Інструктор-методист з фізичної культури і спорту»	Лекції: 12 год
		Семінарські: 36 год
		Самостійна робота: 42 год
		Вид контролю: залік

ІІ. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу полягає в формуванні теоретичних знань та практичних навичок, які дозволять оперативно оцінити стан потерпілого, хворого, визначити необхідний об'єм невідкладної допомоги і не зволікаючи надати першу домедичну допомогу, спрямовану на попередження можливих ускладнень або летального наслідку. Базові теоретичні знання та практичний досвід, отриманий студентами з курсу «Долікарська медична допомога» допоможуть їм, не очікуючи прибуття швидкої допомоги, ефективно застосувати навички з порятунку життя людини.

Завдання курсу:

1. навчити студентів принципам діагностики невідкладних станів, загрозливих життю;
2. виконувати реанімаційні заходи;
3. застосовувати стандартні і нестандартні засоби для тимчасової зупинки кровотечі;
4. проводити ін'єкції лікарських препаратів;
5. накладати стандартні і нестандартні транспортні шини; накладати пов'язки на рани;
6. знати і уміти застосовувати протиотрути;
7. основам асептики і антисептики;
8. правилам транспортування потерпілих;
9. правилам надання допомоги при найбільш поширених невідкладних станах.

ІІІ. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКА ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні компетентності	СК7. Здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини. СК8. Здатність проводити біомеханічний аналіз рухових дій людини. СК9. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів. СК12. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар. СК14. Здатність до безперервного професійного розвитку.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК та визначених Стандартом компетентностей у формі «Матриці компетентностей»:

Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність	Знання	Уміння	Комунікація
I Загальні компетентності						
1	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.	+				+
2	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).			+	+	+
3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.			+		+
II Спеціальні (фахові) компетентності						
1	Здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини			+		+
2	Здатність проводити біомеханічний аналіз рухових дій людини					
3	Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.			+		+
4	Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.			+		+

5	Здатність до безперервного професійного розвитку.				+	+
---	---	--	--	--	---	---

IV. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

По закінченню вивчення навчального курсу з даної дисципліни здобувачі освіти повинні:

знати:

- основні клінічні ознаки патологічних станів, загрозливих життя постраждалого і вимагаючи надання невідкладної долікарської медичної допомоги;
- порядок і черговість виконання заходів долікарської допомоги по врятуванню життя потерпілих;
- причини і основні етапи розвитку патологічних станів, що виникають в результаті гострих захворювань, травматичних уражень, отруень для надання обґрунтованої і адекватної долікарської медичної допомоги;
- основні методи асептики і антисептики як при роботі в звичайних умовах, так і при виникненні екстремальних ситуацій;

вміти:

- по простих клінічних ознаках оцінити спільний стан постраждалого: стан свідомості; серцево-судинної системи (частота пульсу, величина артеріального тиску); дихальної системи (характер і тип дихання, частота дихання, наявність задишки);
- розпізнати стан клінічної смерті і провести реанімаційні заходи: усунути механічну асфіксію; провести штучне дихання методом з рота в рот непрямий масаж серця;
- здійснити тимчасову зупинку зовнішніх артеріальних кровотеч;
- провести тимчасову зупинку венозних і капілярних кровотеч;
- забезпечити доступними засобами збереження життя пораненим, що переніс гостру крововтрату;
- надати невідкладну долікарську допомогу при пораненнях м'яких тканин (включаючи використання індивідуального перев'язувального пакету для накладення асептичних, бинтових фіксуєчих і сітчастих пов'язок);
- надати невідкладну допомогу при пошкодженнях опорно-рухового апарату (включаючи знеболення, транспортну іммобілізацію з використанням сходових шин, шин Дітеріхса, а також імпровізованих шин).

V. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів	Кількість годин			
	Усього	Лекц.	Семін.	Самост.
Змістовий модуль 1				
Перша допомога. Загальні поняття про першу допомогу	16	2	6	8
Невідкладна допомога при нещасних випадках	16	2	6	8
Змістовий модуль 2.				
Перша допомога при травмах	14	2	6	8
Долікарська медична допомога при нещасних	14		6	8

випадках та невідкладних станах				
Перша допомога при опіках і обмороженнях	14	2	6	6
Ознаки життя і смерті. Штучне дихання і непрямий масаж серця	16	4	6	6
<i>Усього годин</i>	90	12	36	42

VI. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль 1.	
1	Перша допомога. Загальні поняття про першу допомогу	2
2	Невідкладна допомога при нещасних випадках	2
	Змістовий модуль 2.	
3	Перша допомога при травмах	2
4	Перша допомога при опіках і обмороженнях	2
5	Ознаки життя і смерті. Штучне дихання і непрямий масаж серця	4
	<i>Усього годин</i>	12

VII. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

не передбачено навчальним планом

VII. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль 1	
1	Основи мікробіології, епідеміології, дезінфекційної справи. Загальна характеристика і профілактика інфекційних захворювань	2
2	Морфологія мікроорганізмів – збудників інфекційних захворювань. Визначення рівня бактеріального забруднення повітря навчального кабінету седиментаційним методом. Вивчення впливу фітонцидів листків, квіток кімнатних рослин на мікрофлору повітря.	2
3	Знайомство із зовнішнім виглядом та іншими фізичними властивостями дезінфікуючих речовин, вивчення вимог до них та факторів, що впливають на ефективність дезінфекції. Вивчення техніки приготування дезінфікуючих розчинів (хлорного вапна, хлораміну, мильно-содового).	2
4	Інфекції дихальних шляхів. Дитячі інфекції з групи інфекцій дихальних шляхів. Синдром бронхоспазму та ларінгоспазму. Долікарська медична допомога при бронхіальній астмі, несправжньому крупі.	2
5	Кишкові, кров'яні інфекції та інфекції зовнішніх покривів. Долікарська медична допомога.	2
6	Синдром гострої судинної недостатності (непритомність, колапс, шок). Гіпертензійний синдром та його ускладнення (інсульт, гостра серцева недостатність, інфаркт).	2
	Змістовий модуль 2.	
7	Невідкладна долікарська допомога при нещасних випадках. Оволодіння практичними навичками зупинки кровотечі та технікою накладання пов'язок.	6
8	Долікарська медична допомога при нещасних випадках та невідкладних станах. Долікарська медична допомога при раптовій зупинці серцевої	6

	діяльності та дихання	
9	Перша допомога при ушкодженні м'яких тканин, суглобів і кісток. Відкриті ушкодження (рани). Долікарська медична допомога при ранах, вивихах та переломах	6
10	Закриті ушкодження, синдром тривалого здавлювання, переломи. Оволодіння практичними навичками та технікою накладання пов'язок. Пов'язки на голову. Долікарська медична допомога при закритих травмах, переломах	6
	Усього годин	36

VIII. ТЕМИ САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль 1	
1	Основи мікробіології, епідеміології, дезінфекційної справи.	2
2	Загальна характеристика і профілактика інфекційних захворювань	2
3	Поширення мікробів у природі.	2
4	Мікрофлора тіла здорової людини	2
5	Значення епідеміології в охороні здоров'я дітей.	2
6	Значення епідеміології в охороні здоров'я дітей	2
7	Санітарно-дезінфекційний режим в дошкільному закладі.	2
8	Загальна характеристика інфекційних захворювань та їх профілактика у дітей.	2
9	Шляхи перебігу інфекційних хвороб.	2
10	Туберкульоз, як соціальна хвороба.	2
11	Принципи лікування гострих респіраторних захворювань. Догляд за хворими на ГРВІ.	2
	Змістовий модуль 2	
12	Епідеміологічна ситуація в Україні. Профілактика туберкульозу	2
13	Методи формування штучного імунітету. Профілактичні щеплення	2
14	СНІД. Небезпека захворювання на СНІД. Профілактика СНІДу.	2
15	Догляд і підтримка дітей з ВІЛ-інфекцією	2
16	Перев'язувальний матеріал та інструменти, що застосовуються при обробці ран.	2
17	Перша допомога при обмороженні.	2
18	Перша допомога при електротравмах та опіках	2
19	Перша допомога при нещасних випадках та невідкладних ситуаціях	2
20	Перша допомога при попаданні чужорідних тіл.	4
	Усього годин	42

X. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (Power Point - презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів; з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуації зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

XI. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, іспит.

Метод письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, реферат.

Метод практичного контролю: виконання практичних нормативів та тестів фізичної підготовленості.

Метод самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи);
- самостійне опрацювання тем;
- систематичність роботи на практичних заняттях, активність під час обговорення питань.

XII. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Бали	Усна відповідь	Самостійна робота	Експрес тести
2-3	студент не володіє основною програмною літературою і не вміє грамотно використовувати наукову термінологію; не може достатньо повно і правильно відповісти на поставлені питання; допускає грубі принципові помилки при викладі матеріалу.	письмове анотування питань, що виносяться на самостійне опрацювання	45-46% правильних відповідей
3,5-5	має достатній обсяг знань в рамках освітнього стандарту, але допускає помилки при його викладі своїми словами; студенту важко підтвердити відповідь конкретними прикладами; слабо відповідає на додаткові питання; виявляє здатність під керівництвом викладача; виправляти погрішності, допущені у відповіді, вирішувати	виокремлення головних і другорядних питань, складання логічних схем	57-67% правильних відповідей

	типові задачі, орієнтуватися в базових теоріях дисципліни		
5,5-7	без особливих утруднень відповідає на питання; викладає матеріал з використанням необхідної наукової термінології, не допускаючи серйозних помилок; легко усуваються окремі неточності з допомогою навідних запитань; вміє застосовувати отримані знання на практиці для вирішення навчальних завдань	опрацювання не менш трьох літературних джерел з аналізом і власними висновками	68-78% правильних відповідей
7,5-8	виявляє засвоєння всього обсягу програмного матеріалу поточного та попередніх занять; вміє виділяти в ньому головні положення і осмислено застосовувати отримані знання на практиці; не допускає помилок при відтворенні матеріалу; чітко відповідає на питання відтворюючого характеру.	підготовка доповіді, або захист реферату з опрацюванням не менш шести літературних джерел	79-89% правильних відповідей
8,5-10	глибоко вивчив основний навчальний матеріал і додаткову літературу з теми поточного та попередніх занять; послідовно і логічно правильно вміє викладати матеріал, використовуючи при відповіді приклади, ілюструючи основні теоретичні положення; вичерпно відповідає на поставлені видозмінені питання, які не мають прямої відповіді в підручнику, із залученням знань інших дисциплін; вміє надавати аргументоване обґрунтування зв'язку досліджуваних питань з іншими розділами дисципліни; розбирається в складних наукових проблемах, вирішує нестандартні завдання, вміє вести діалог з викладачем.	створення мультимедійних презентацій з певної теми, підготовка кросвордів з даної теми.	90-100% правильних відповідей

До **2-х балів** ставиться студентів, який робить вдалі доповнення протягом практичних занять з певної теми модуля, виправляє неточності, однак при цьому індивідуально не виступає з окремих питань.

ХІІІ. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ.

Диференційований залік.

Диференційований залік проводиться на останньому занятті модуля. Тривалість виконання заліку не повинна перевищувати двох академічних годин.

ХІV. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Тематична атестація	10	3	30
2	Виконання завдання з	5	3	15

	самостійної			
3	Модульний контроль	25	1	25
4	Реферат (тези)	10	1	10
5	За вибором викладача	10	2	20
Максимальна кількість балів для заліку				100

XV. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		<i>для ІСПИТУ</i>	<i>для ЗАЛІКУ</i>
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81 – 89	B	добре	
75 – 80	C		
70 – 74	D	задовільно	
60 – 69	E		не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
0 – 34	F		

XVI. ПИТАННЯ (ЗАВДАННЯ) ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Загальне поняття про невідкладні стани та засоби надання ДМД при них.
2. Перша допомога при нещасних випадках та невідкладних ситуаціях.
3. Перша допомога при попаданні чужорідних тіл.
4. Перша допомога при утопленні, удушенні.
5. Перша допомога при опіках та електротравмах.
6. Перша допомога при обмороженні.
7. Перша допомога при отруєнні.
8. Перша допомога при приступі апендициту, випаданні прямої кишки, укусах ядовитих та сказених тварин.
9. Закриті ушкодження, синдром тривалого здавлення.
10. Набуті дефекти опорно-рухового апарату. Плоскостопість та її профілактика
11. Мікрофлора тіла здорової людини.
12. Значення епідеміології в охороні здоров'я дітей.
13. Санітарно-дезінфекційний режим в дошкільному закладі.
14. Роль вихователя в проведенні профілактичної дезінфекції.
15. Загальна характеристика інфекційних захворювань та їх профілактика у дітей.
16. Шляхи перебігу інфекційних хвороб.
17. Туберкульоз, як соціальна хвороба.
18. Епідеміологічна ситуація в Україні. Профілактика туберкульозу
19. Принципи лікування гострих респіраторних захворювань. Догляд за хворими на ГРВІ.
20. Вплив шкідливих звичок людини на перебіг та ускладнення ГРВІ.
21. Методи формування штучного імунітету. Профілактичні щеплення.
22. СНІД. Небезпека захворювання на СНІД. Профілактика СНІДу.
23. ВІЛ-інфекція. Епідемічна ситуація у світі та в Україні.

24. Догляд і підтримка дітей з ВІЛ-інфекцією.
25. Ускладнення при пораненні та їх профілактика.
26. Перев'язувальний матеріал та інструменти, що застосовуються при обробці ран.

XVII. ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

1. Основи мікробіології, епідеміології, дезінфекційної справи.
2. Загальна характеристика і профілактика інфекційних захворювань.
3. Поширення мікробів у природі.
4. Мікрофлора ґрунту, води, повітря.
5. Мікрофлора тіла здорової людини.
6. Значення епідеміології в охороні здоров'я дітей.
7. Санітарно-дезінфекційний режим в дошкільному закладі.
8. Роль вихователя в проведенні профілактичної дезінфекції.
9. Загальна характеристика інфекційних захворювань та їх профілактика у дітей.
10. Шляхи перебігу інфекційних хвороб.
11. Туберкульоз, як соціальна хвороба.
12. Епідеміологічна ситуація в Україні. Профілактика туберкульозу
13. Принципи лікування гострих респіраторних захворювань. Догляд за хворими на ГРВІ.
14. Вплив шкідливих звичок людини на перебіг та ускладнення ГРВІ.
15. Методи формування штучного імунітету. Профілактичні щеплення.
16. СНІД. Небезпека захворювання на СНІД. Профілактика СНІДу.
17. ВІЛ-інфекція. Епідемічна ситуація у світі та в Україні.
18. Догляд і підтримка дітей з ВІЛ-інфекцією.
19. Ускладнення при пораненні та їх профілактика.
20. Перев'язувальний матеріал та інструменти, що застосовуються при обробці ран.
21. Загальне поняття про невідкладні стани та засоби надання ДМД при них.
22. Перша допомога при нещасних випадках та невідкладних ситуаціях.
23. Перша допомога при попаданні чужорідних тіл.
24. Перша допомога при утопленні, удушенні.
25. Перша допомога при опіках та електротравмах.

XVIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Мойсак О.Д. Основи медичних знань і охорони здоров'я. Навчальний посібник. 5-е видання, виправлене та доповнене. – К., Арістей, 2008.
2. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях та медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях : Навчальний посібник для підготовки фахівців першого (освітньо-професійного) рівня / за заг. ред. Волянського П.Б. та Гринзовського А.М. – Київ : ІДУЦЗ, 2018. – 216
3. Перша долікарська допомога : підручник для студ. вищого фармац. навч. закл. і фармац. ф-тів вищих мед. навч. закл. IV рівня акредитації / М. Д. Василюк [та ін.] ; ред. М. Д. Василюк. - Івано-Франківськ : "ДКД", 2005. - 268 с.

Допоміжна:

1. Наказ МОЗ за № 1269 «Екстрена медична допомога: догоспітальний етап» від 05.06.2019.
2. Наказ МОЗ за № 398 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах» від 6.06.2014.
3. Обзор обновленных рекомендаций American Heart Association по СЛР и неотложной помощи при сердечно-сосудистых заболеваниях от 2015г..

Інформаційні ресурси

Сайт ВСП «Олімпійського фахового коледжу імені Івана Піддубного НУФВСУ» - <https://olimpic.college/navchalno-metodychna-literatura/>